

Programnämnd barn och utbildning

Sammanträdesdatum: 2020-04-02
Justeringsdatum: 2020-04-08
Anslagsdatum: 2020-04-09

§ 63 Yttrande remiss - Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna - beslut

Ärendenummer: Bou 190/2020
Handläggare: Anna Pettersson

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har inbjudit Örebro kommun att lämna yttrande över promemorian ”Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna”. I promemorian föreslås:

- ändrade krav i förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket i syfte att säkerställa studenternas kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter

-ändrade krav i grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket i syfte att säkerställa studenternas kompetens inom kunskapsområdet sex och samlevnad.

Programnämnd barn och utbildning tillstyrker Utbildningsdepartementets förslag på ändrade examenskrav i lärarutbildningarna, men lämnar några synpunkter på förslagen.

Beslutsunderlag

Remiss ”Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna”, daterad 2020-01-20.

Tjänsteskrivelse, daterad 2020-03-02

Förslag Yttrande, daterat 2020-03-02

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd barn och utbildning:

- Förslag till yttrande antas och överlämnas till Utbildningsdepartementet.

Yrkande

Marlene Jörhag (KD) yrkar om att göra tillägg till remissyttrandet, vilket bearbetas av nämnden till ett reviderat förslag med tillägget: Programnämnd barn och utbildning ställer sig positiva till förslaget eftersom vi hör från lärare att just sex- och samlevnadsundervisningen är ett område där man som lärare kan känna sig otrygg och osäker. Det kan medföra att kvalitén i undervisningen blir lidande. Det är viktigt att utveckla förmågan att reflektera och kommunicera kring frågor som gäller sex och samlevnad.

Proposition

Ordförande Marlene Jörhag (KD) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga Kommunstyrelseförvaltningens reviderade förslag.

Ordförande finner att Programnämnd barn och utbildning beslutar enligt Kommunstyrelseförvaltningens reviderade förslag.

Beslut

Programnämnd barn och utbildning beslutar:

- Förslag till reviderat yttrande antas och överlämnas till Utbildningsdepartementet.

Utbildningsdepartementet
Ert dnr: U2020/00176/UH

Yttrande - Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna, svar senast 22 april 2020

Örebro kommun har beretts tillfälle att yttra sig över Utbildningsdepartementets remiss "Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna". Nedan följer Programnämnd barn och utbildnings synpunkter.

Programnämnd barn och utbildning tillstyrker Utbildningsdepartementets förslag på ändrade examenskrav i lärarutbildningarna. Det är positivt att öka kompetensen om neuropsykiatriska svårigheter och om kunskapsområdet sex- och samlevnad hos blivande lärare.

Programnämnd barn och utbildning ställer sig positiva till förslaget eftersom vi hör från lärare att just sex- och samlevnadsundervisningen är ett område där man som lärare kan känna sig otrygg och osäker. Det kan medföra att kvalitén i undervisningen blir lidande. Det är viktigt att utveckla förmågan att reflektera och kommunicera kring frågor som gäller sex och samlevnad.

I examensmålet som gäller specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter står det studenterna ska "visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov". Programnämnden föreslår att "i samverkan med andra" även läggs till i examensmålet som gäller sex och samlevnad enligt följande: "visa förmåga att och i samverkan med andra kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad".

I promemorian beskrivs det att en till två elever i varje klass kan ha en eller flera neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och att det finns många barn och elever med liknande utvecklingsrelaterade svårigheter som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk bakgrund (s. 20). Deras behov av stöd har mycket gemensamt med behoven hos barn och elever som fått en neuropsykiatrisk diagnos. Uttrycket neuropsykiatriska svårigheter används för båda dessa grupper. Programnämnden anser att blivande lärare behöver ha kunskap att

möta (anpassa lärmiljön) både för dem med och utan diagnos. Blivande lärare behöver med andra ord kompetens att ge en tillgänglig lärmiljö till alla elever, även innan en eventuell diagnos.

I promemorian står att ”förskollärare och lärare behöver dels ha en förståelse om vad olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och liknande svårigheter innebär och kunna identifiera vilka typer av specialpedagogiska behov som barn och elever med sådana svårigheter kan ha i förskolan respektive skolan” (s. 29). Programnämnden föreslår att begreppen *anpassningar* och *stöd* läggs till så att det inte enbart handlar om att utreda behov utan även utreda vilka insatser som är nödvändiga. Här behöver lärarstudenterna få kompetens omkring vad extra anpassningar och särskilt stöd innebär.

Programnämnden ser en risk i att antalet examensmål ökar utan att något examensmål tas bort från utbildningarna och utan att undervisningstiden utökas. Ett utökat antal examensmål utan utökad undervisningstid kan innebära att syftet med de föreslagna förändringarna motverkas eller att de tillagda målen sker på bekostnad av något av de redan befintliga examensmålen. Mot bakgrund av detta önskar programnämnden påtala behovet av en större översyn av lärarutbildningarna och examenmålen med fokus på lärarstudenternas behov av kompetensförstärkning inför det kommande yrkeslivet.

Marlene Jörhag (KD)
Ordförande
Programnämnd barn och utbildning